

Nieuwsbrief 19 augustus 2023 Special verkiezingen Zimbabwe 23 augustus

In deze special:

- Hoe werken de verkiezingen? Uitleg BBC
 - 3 artikelen uit de Zuid Afrikaanse Daily Maverick over obstructie van de regering m.b.t de verkiezingen
 - artikel Peter Mutasa over hoe de regering de NGO's monddood maakt
-

Van de BBC: Verkiezingen Zimbabwe 2023: Wat je moet weten, 23 juni

Een vrouw brengt haar stem uit in het stembureau Stanley Hall in de township Makokoba op 30 juli 2018. Image bron, AFP Afbeeldingsonderschrift: Kiezers kiezen een president, parlementsleden en lokale raadsleden

Door Shingai Nyoka, BBC Nieuws, Harare

Zimbabwe gaat in augustus naar de stembus tegen de achtergrond van een van 's werelds hoogste inflatiecijfers en beschuldigingen van een steeds harderhandiger optreden tegen de oppositie. President Robert Mugabe werd in 2017 afgezet, maar volgens velen is er weinig veranderd. In de aanloop naar de stemming is het nog maar de vraag hoe vrij en eerlijk de stembusgang zal zijn in een land dat zijn imago probeert op te poetsen.

Wanneer zijn de verkiezingen?

Op 23 augustus gaan de Zimbabwanen stemmen om gemeenteraadsleden, parlementsleden en een president te kiezen. Als er geen winnaar is in de presidentsverkiezing, wordt er zes weken later, op 2 oktober, een tweede ronde gehouden.

Wie stelt zich kandidaat voor het presidentschap?

De kiescommissie van Zimbabwe heeft 11 kandidaten goedgekeurd. Dit is een stuk minder dan de 23 kandidaten van de vorige verkiezingen in 2018, ongetwijfeld omdat elke kandidaat nu \$20.000 (£16.000) moet betalen, in plaats van \$1.000 (£800). Maar de strijd gaat waarschijnlijk tussen twee kandidaten:

Zittend president Emmerson Mnangagwa van de regeringspartij Zanu-PF.

Oppositieleider Nelson Chamisa van de Citizen's Coalition for Change (CCC).

De 80-jarige Mnangagwa leidt Zimbabwe sinds het leger Robert Mugabe in 2017 tot aftreden dwong en een jaar later omstreden verkiezingen won. Hij was lange tijd een bondgenoot van Mugabe voordat de twee uit elkaar vielen.

Zanu-PF-aanhangers

Bron: AFP Fotobijlschrift: Zanu-PF, de regeringspartij, heeft veel steun op het platteland van het land.

De heer Chamisa, 45, werd in 2018 tweede met 44% van de stemmen. Een uitspraak van de rechtbank in 2020 ontnam hem het leiderschap van de belangrijkste oppositiepartij Movement for Democratic Change (MDC) en vervolgens verloor hij de toegang tot partijactiva en overheidsfinanciering. Hij vormde de CCC in 2022, blijft enorm populair in stedelijke gebieden en is het belangrijkste gezicht van de oppositie.

Andere kanshebbers zijn Saviour Kasukuwere - een verbannen voormalige bondgenoot van Mugabe - en Douglas Mwonzora, de nieuwe leider van de MDC.

Wie zal winnen?

Zanu-PF heeft het voordeel van een gevestigde macht, staatsmacht en toegang tot staatsmiddelen. De partij, die al sinds de onafhankelijkheid in 1980 aan de macht is, heeft ook veel steun op het platteland. Maar nu de economie zo'n puinhoop is, vinden veel mensen, vooral in stedelijke gebieden en onder de jeugd, dat het tijd is voor verandering.

Kiezers op het platteland komen normaal gesproken massaal opdagen, in tegenstelling tot kiezers in de steden en jongeren, wat in het nadeel van de oppositie kan werken. De regering heeft ook

geweigerd om Zimbabwanen die in het buitenland wonen te laten stemmen - wat ook in het nadeel van de heer Chamisa kan werken.

Aanhangers van de partij Citizens

Coalition for Change (CCC) protesteren voor de politie na een bijeenkomst van hun partijleider Nelson Chamisa
bron, AFP; Afbeeldingsonderschrift: Dit zijn de eerste algemene verkiezingen waaraan de CCC meedoet

De peilingen tot nu toe hebben verschillende resultaten voorspeld, dus het is moeilijk om dat als leidraad te gebruiken voor wie er uiteindelijk president zal worden.

Mensenrechtenactivisten zeggen bovendien dat Zanu-PF in het verleden verschillende tactieken heeft gebruikt om aan de macht te blijven, waaronder geweld en intimidatie, verduistering van de staatsmedia en negatieve berichtgeving over de oppositie. Zanu-PF heeft eerder ontkend smerige trucs tegen zijn tegenstanders te gebruiken.

Wat zijn de belangrijkste problemen?

De crisis rond de kosten van levensonderhoud blijft de kern van de zorgen van de kiezers: de afgelopen drie jaar waren enkele van de ergste in tien jaar. In de 12 maanden tot mei van dit jaar stegen de prijzen met 86,5%, een van de hoogste jaarlijkse inflatiecijfers ter wereld. Ondertussen worstelen bedrijven met verlammende stroomuitval en een instabiele lokale munteenheid, die tussen januari en begin juni 86% van zijn waarde verloor.

Beschuldigingen van corruptie blijven ook een bron van frustratie, met een zeer laag aantal vervolgingen. Tijdens de Covid-pandemie zou apparatuur tegen te hoge prijzen zijn aangeschaft - de minister van Volksgezondheid werd ontslagen, maar vervolgens door de rechtbank vrijgesproken.

Hoe werken de verkiezingen?

Voor parlementsleden en kandidaat-raadsleden worden de verkiezingen gewonnen op basis van first-past-the-post - met andere woorden, de persoon met de meeste stemmen. Bij de presidentsverkiezingen heeft een kandidaat echter meer dan 50% van de stemmen nodig om tot winnaar te worden uitgeroepen.

Wanneer krijgen we de uitslag?

Volgens de wet moet de uitslag van de presidentsverkiezingen binnen vijf dagen na afloop van de stemming bekend worden gemaakt.

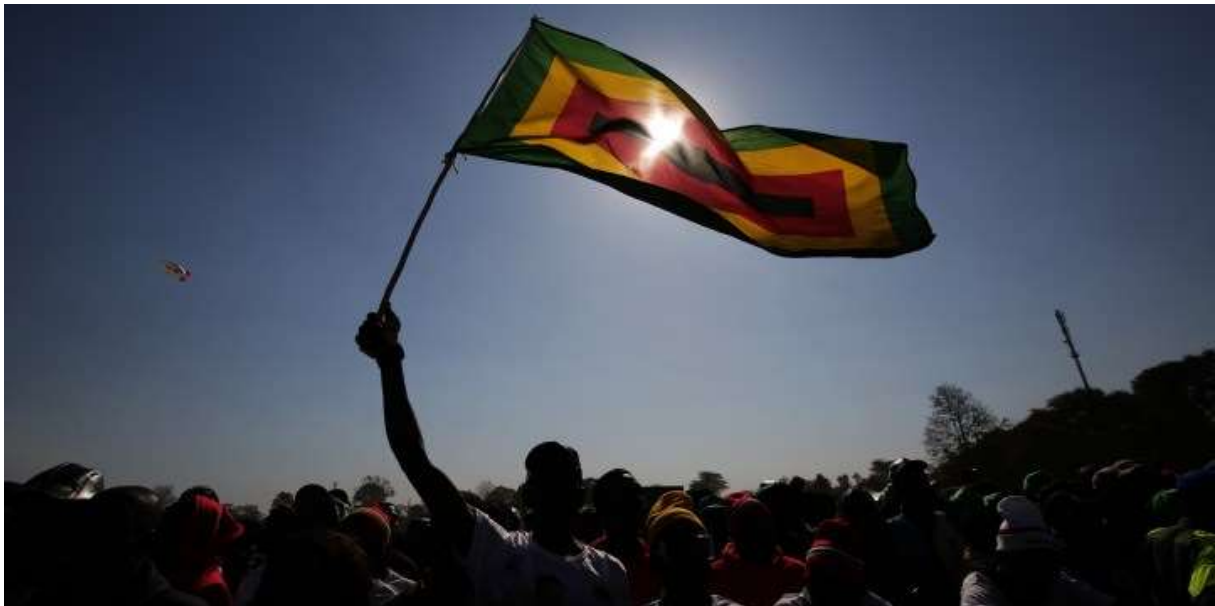
Zullen ze vrij en eerlijk zijn?

Maatschappelijke organisaties en de oppositie betwijfelen of de verkiezingen vrij en eerlijk zullen verlopen. Ze noemen het systematische optreden tegen critici van de regering. Het aantal arrestaties en veroordelingen van oppositieleden en critici van de regering is de afgelopen twee jaar toegenomen. De hervormingen van de kieswet die de oppositie al jaren eist - een gelijk speelveld, toegang tot openbare media en het verwijderen van ex-militairen uit het kiesorgaan - zijn uitgebleven.

De leider van de CCC, de heer Chamisa, zegt dat meer dan 60 bijeenkomsten van de partij werden verboden of verstoord door de politie tijdens de tussentijdse verkiezingen vorig jaar. Zoals de voormalige Zimbabwaanse politicus Jonathan Moyo het verwoordde, zal Zanu-PF zichzelf niet "uit de macht hervormen".

AFTELLEN TOT 23 AUGUSTUS

Zimbabwe deporteert activisten en weert media in aanloop naar verkiezingen woensdag

Een aanhanger van de Zimbabwaanse president en Zanu PF leider Emmerson Mnangagwa (ongezien) zwaait met een vlag tijdens een verkiezingscampagne in Harare, Zimbabwe, 09 augustus 2023. De Zimbabwanen gaan op weg naar verkiezingen op 23 augustus 2023. (Foto: EPA-EFE / Aaron Ufumeli)

Door Frank Chikowore

17 aug 2023

De Zimbabwaanse autoriteiten hebben donderdag bij aankomst op het Robert Gabriel Mugabe International Airport vier regionale activisten voor democratie het land uitgezet en hordes journalisten van verschillende internationale mediabedrijven geweerd, waaronder ten minste één fotojournalist van Daily Maverick, in de aanloop naar de algemene verkiezingen die woensdag in het land worden gehouden.

Autoriteiten op de belangrijkste luchthaven van Zimbabwe hebben Chris Maroleng, uitvoerend directeur van Good Governance Africa in de regio van de Southern African Development Community, en drie van zijn collega's van Good Governance Africa teruggestuurd, terwijl verschillende journalisten van buitenlandse mediaorganisaties geen toestemming kregen om de aankomende verkiezingen te verslaan. Enkele Zimbabwaanse immigratiebeambten die niet bij naam genoemd wilden worden, zeiden dat ze instructies hadden gekregen van veiligheidsbeambten om Maroleng, een voormalige omroeper van de South African Broadcasting Corporation, en leden van zijn delegatie het land niet in te laten.

"We hebben strikte instructies om bepaalde mensen het land niet in te laten en we hebben een lijst van dergelijke mensen van verschillende organisaties die niet mogen worden binnengelaten tot na de verkiezingen. We hebben geen redenen, maar we volgen gewoon de veiligheidsinstructies op", aldus een immigratiebron. De vooraanstaande Zimbabwaanse journalist Hopewell Chin'ono berichtte op sociale media dat Maroleng ambtenaren op de Zimbabwaanse ambassade had ontmoet die hem en zijn delegatie groen licht hadden gegeven om te reizen.

President Emmerson Mnangagwa waarschuwde verkiezingswaarnemers onlangs zich niet te bemoeien met het verkiezingsproces in Zimbabwe, maar zich te houden aan hun mandaat om de verkiezingen te observeren. De woordvoerder van Mnangagwa waarschuwde onlangs dat verkiezingswaarnemers die zich met de binnenlandse aangelegenheden van het land bemoeien, Zimbabwe zullen worden uitgezet. Ondertussen hebben verschillende buitenlandse media naar verluidt geen toestemming gekregen van de Zimbabwaanse autoriteiten om de algemene verkiezingen van woensdag te verslaan, hoewel er geen redenen werden gegeven. Enkele van de organisaties zijn Voice of America, ARD uit Duitsland en Daily Maverick.

Het hoofd van de Zimbabwaanse dienst van Voice of America, Ray Choto, postte op een social media platform van journalisten die accreditatie zochten om de Zimbabwaanse verkiezingen te verslaan dat journalisten van zijn organisatie waren geblokkeerd om de verkiezingen te verslaan. "De aanvraag van Voice of America journalisten uit de VS werd niet goedgekeurd door het ministerie om de algemene verkiezingen te verslaan. Er werd geen reden gegeven, dus ons team zal niet naar Zimbabwe reizen," schreef Choto.

Jana Genth, de zuidelijk Afrika correspondent van ARD, gevestigd in Johannesburg, zei ook dat haar organisatie was geblokkeerd. "Hetzelfde geldt voor de in Zuid-Afrika gevestigde ARD German Radio and TV. Er is ook geen reden gegeven. Daarom kunnen we volgende week ook niet naar Zimbabwe reizen," zei Genth. De aanvraag van Daily Maverick om fotoredacteur Felix Dlangamandla te accrediteren om de verkiezingen te verslaan werd ook afgewezen.

Minister van Informatie Monica Mutsvangwa was niet bereikbaar voor commentaar. Bronnen in haar departement zeiden echter dat de regering in Harare geen media zou toelaten die zij als "vijandig" beschouwt om de verkiezingen te verslaan.

Dit komt kort nadat de regering van president Mnangagwa, in samenwerking met mijnbouw-gigant African Chrome Fields, onlangs verschillende journalisten uit Zuid-Afrika, Lesotho, Zambia, Mozambique, Eswatini, Namibië, Tanzania en Botswana, evenals Zimbabwaanse journalisten die voor mediabedrijven in de regio zuidelijk Afrika werken, naar het land bracht op wat de "True Zimbabwe Tour" werd genoemd.

Het bezoek werd door velen gezien als een truc van de regering in Harare om haar gehavende imago op te poetsen nadat de regerende Zanu-PF-partij van Mnangagwa een gewelddadige verkiezingscampagne voerde waarbij een lid van de belangrijkste oppositiepartij van het land, Citizens for Coalition Change (CCC), om het leven kwam. Politiek analist Rashweat Mukundu zei dat het verbieden van buitenlandse media om verslag te doen van de verkiezingen een opzettelijke zet was van de regering in Harare om haar gezicht te redden van de internationale spot over de manier waarop het verkiezingsproces werd geleid.

"Zanu-PF, de kiescommissie van Zimbabwe en de veiligheidssector die hen steunt, zijn absoluut niet geïnteresseerd in vrije en eerlijke verkiezingen en ze zijn zich er volledig van bewust dat het toelaten van buitenlandse media in Zimbabwe niet alleen het geweld en de intimidatie van de oppositie aan het licht zal brengen, maar ook de wanordelijke manier waarop deze verkiezingen zijn georganiseerd. "Dit is waarschijnlijk het slechtste verkiezingsproces dat we in Zimbabwe hebben meegemaakt, met absoluut geen intentie om transparant en verantwoordelijk te zijn, maar met alle intentie om te knoeien met degenen met wie ze concurreren en hen te bedriegen," zei Mukundu.

Levit Mugejo, woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken, zei dat hij nog op de hoogte moest worden gebracht van de uitsluiting van leden van maatschappelijke organisaties en journalisten.

De aanloop naar de verkiezingen van woensdag werd gekenmerkt door talrijke rechtszaken waardoor de verkiezingsinstantie het drukken van de stembiljetten moest uitstellen. De oppositiebeweging Movement for Democratic Change, geleid door Douglas Mwonzora, zegt de verkiezingen te boycotten omdat ze verschillende onregelmatigheden beweert in de manier waarop de ZEC de zaken afhandelde in de aanloop naar de verkiezingen. Mwonzora beschuldigde de ZEC van het opstellen van nieuwe kiesdistricten midden in de verkiezingsperiode, wat in strijd is met de wetten van het land, en ook van het negeren van cijfers van een nationale volkstelling bij het afbakenen van de kiesdistricten.

Mwonzora heeft andere oppositiepartijen opgeroepen om de verkiezingen te boycotten met het argument dat de chaotische manier waarop de ZEC haar zaken regelde, zorgde voor een vooraf bepaalde uitkomst die Mnangagwa en zijn Zanu-PF-partij zou bevoordelen. De CCC van Nelson Chamisa is echter vastbesloten om Zanu PF tegen alle verwachtingen in van de macht te verdrijven, terwijl Mnangagwa van zijn kant zeker is van een klinkende overwinning.

AFRIKA ONTRAADSELD OPINIESTUK

De Zimbabwaanse democratie ligt op de IC en wordt bedreigd met 'de dood door duizend sneden', maar het verlangen naar verandering leeft nog steeds

Een aanhanger van de Zimbabwaanse regeringspartij Zanu-PF zingt een lied om de moraal te verhogen onder de menigte die bijeen is gekomen tijdens een bijeenkomst van partijvoorzitter Emmerson Mnangagwa, in Harare op 9 augustus 2023. (Foto: Jekesai Njikizana / AFP)

Door Phillip van Niekerk

18 aug 2023

Het enige wat zeker is over de verkiezingen van volgende week in Zimbabwe is dat de uitslag zal worden betwist. Als de Burgercoalitie voor Verandering wint, hoe waarschijnlijk is het dan dat Zanu-PF een machtsoverdracht zal toestaan? De instellingen die de democratie moeten beschermen - de ZEC, de rechtbanken en de politie - zijn allemaal in meer of mindere mate in handen van de regeringspartij.

De aanklacht tegen Donald Trump en 18 anderen die deze week in Georgia werd ingediend, bood een moment van duidelijkheid. Officier van justitie Fani Willis framede het antidemocratische gedrag van de voormalige Amerikaanse president als een criminele samenzwering in maffiastijl met als doel de kiezers te bedriegen. Zanu-PF zou Trump en zijn stuntelende bende - die probeerden de resultaten ongedaan te maken nadat ze de verkiezingen van 2020 hadden verloren - een paar lessen kunnen leren over hoe je verkiezingen "wint" door de dobbelstenen van tevoren te laten rollen.

Piers Pigou, hoofd van het Southern Africa Programme aan het Institute for Security Studies, omschrijft deze tactiek als "de dood van de democratie door duizend sneden".

Dit is wat er al is gebeurd - voordat mensen woensdag gaan stemmen.

Dagen voor de verkiezingen werd het verzoek van de Citizens Coalition for Change (CC) om de definitieve kiezerslijsten en stembureaus in te zien afgewezen door rechter Never Katiyo, die het verzoek afwees als "niet dringend". Bijna 100 bijeenkomsten van de CCC zijn verboden. Tientallen oppositieleiden zijn gearresteerd omdat ze "het verkeer blokkeerden" tijdens een campagneoptocht. CCC-leden zijn aangevallen en één activist is gestenigd.

Veertig gearresteerde oppositieleiden van de Citizens Coalition for Change (CCC) aan boord van een politietruck arriveren bij de Harare Magistrate's Courts, in Harare, Zimbabwe op 17 augustus 2023. De 40 leden, onder wie het aspirant parlementslid Gladmore Hakata voor Glenview South, werden gearresteerd omdat ze zonder toestemming een optocht per auto zouden hebben gehouden om steun te werven in de aanloop naar de verkiezingen die gepland zijn voor 23 augustus 2023. (Foto: EPA-EFE/Aaron Ufumeli)

Voedselhulp van de overheid is uitgedeeld onder het mom van een Zanu-PF-programma. Kiezers op het platteland zijn geïntimideerd en gewaarschuwd dat hun stembiljetten niet geheim zijn. Een draconische "Patriot Act" die de vrijheid van meningsuiting en vereniging aan banden legt, werd vorige maand ondertekend door president Emmerson Mnangagwa en hoewel deze nog niet is geïmplementeerd, heeft hij wel een verkillend effect.

Forever Associates Zimbabwe (FAZ), een griezelige dekmantelorganisatie die banden heeft met Zanu-PF, wordt ervan beschuldigd valse oppositiekandidaten op te voeren om verwarring te zaaien. Sommige lokale politieagenten doen hun eigen ding en maken korte metten met activiteiten van de oppositie, zelfs zonder orders van de top.

Zanu PF controleert de staatsmedia, internationale waarnemers zijn met zorg uitgekozen en veel internationale publicaties, waaronder Daily Maverick, hebben geen accreditatie gekregen.

De Zimbabwaanse journalist Hopewell Chin'ono zei: "Hoe kan zo'n schertsvertoning van een verkiezing op afstand vrij, eerlijk en geloofwaardig worden genoemd?" En toch liggen de echte uitdagingen van deze verkiezingen nog voor ons.

Waarnemersmissie

Hoeveel van de 12.370 stembureaus zullen op de verkiezingsdag worden gecontroleerd door het handjevol internationale waarnemers dat is toegelaten? Pigou van ISS vraagt zich af of de 150 EU-waarnemers wel zijn toegerust voor een waarnemersmissie. "Ze zullen niet de middelen hebben om intimidatie en dwang uitgebreid te onderzoeken als de duizend sneden er eenmaal zijn.

"In het beste geval zullen ze waarschijnlijk iets zeggen over de staatsmedia, wat gemakkelijk is. Ik denk dat Mnangagwa het risico kan lopen dat ze wat problemen naar voren brengen - maar het is als lippenstift op een varken doen."

Zijn de CCC en het maatschappelijk middenveld niet alleen in staat om te gaan stemmen, maar ook om ervoor te zorgen dat er geen manipulatie plaatsvindt bij het tellen en doorgeven van de stemmen door de Zimbabwaanse verkiezingscommissie (ZEC)? Gezien al deze uitdagingen is het meer dan verbazingwekkend dat er in de gelederen van de oppositie een optimistische stemming heerst aan het begin van het laatste weekend.

Nelson Chamisa, leider van de belangrijkste oppositiepartij van Zimbabwe, Citizens Coalition for Change, spreekt afgevaardigden toe tijdens de lancering van het manifest in Bulawayo op 8 augustus 2023. (Foto: Zinyange Auntony / AFP)

De bijeenkomsten van CCC-leider Nelson Chamisa zijn goed bezocht en uitbundig. Zoveel mensen willen verandering. Chamisa's pastorale stijl en zijn verwijzingen dat God aan zijn kant staat, zijn krachtiger dan het verkiezingsmanifest van de CCC dat pas vorige week werd vrijgegeven. Het feit dat het "game on" is, is wonderbaarlijk. De best voorspellende peiling werd ongeveer een maand geleden gedaan door Afrobarometer en daarin stond Mnangagwa op 35% en Chamisa op 27%. Ongeveer een kwart van de respondenten weigerde zijn voorkeur aan te geven.

Hoewel Zanu-PF waarschijnlijk in het voordeel is, weet niemand echt wat er gaat gebeuren. Een hoge opkomst zou voor een schok kunnen zorgen.

Betwisting van de uitslag onvermijdelijk

Het enige wat zeker is, is dat de uitslag zal worden aangevochten. Als de CCC wint, hoe waarschijnlijk is het dan dat Zanu-PF een machtsoverdracht zal toestaan? De instellingen die de democratie moeten beschermen - de ZEC, de rechtbanken en de politie - zijn allemaal in meer of mindere mate in handen van de regeringspartij. Zelfs als Chamisa de presidentsverkiezingen wint, heeft hij geen meerderheid in het parlement en zal hij tot een akkoord moeten komen met Zanu-PF.

Als Zanu-PF wint, zal de CCC, net als in 2018, protesteren en procederen, maar het is onwaarschijnlijk dat hij een eerlijke kans krijgt in de rechtbank.

Als al het andere faalt, zal het aan de militairen worden overgelaten, die hebben laten zien - toen ze Robert Mugabe in november 2017 op de bon slingerden - dat zij de uiteindelijke scheidsrechters van de politieke macht in Zimbabwe zijn. Maar zelfs een rommelige nasleep zal waarschijnlijk niet genoeg zijn om de regio, het continent en de Europeanen ervan te overtuigen dat dit slechts een kleine gelijkenis met democratie vertoont.

EU-ambassadeur Jobst von Kirchmann, een voorstander van constructieve betrokkenheid bij Zimbabwe, begrijpt waarschijnlijk dat het enige spel in de stad de schuld- en achterstalligheidsonderhandelingen op hoog niveau zijn, die worden aangestuurd door Akinwumi Adesina, de president van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank. Adesina heeft gezegd dat er geen deal komt als er slechte verkiezingen zijn, maar hoe slecht moet het zijn? Hoe bereid zijn hij en de schuldeisers om tekortkomingen te accepteren?

Het enige knelpunt zal zijn dat de Zimbabwe Democracy and Recovery Act (Zidera) het de VS onmogelijk maakt om de sancties te versoepelen omdat het verloop van de verkiezingen ver achterblijft bij de specifieke eisen in de wet. Dit geeft Zanu-PF, en diegenen in het ANC die dit verhaal hebben herhaald, het voordeel dat ze "illegale VS-sancties" de schuld kunnen blijven geven van de erbarmelijke staat van de Zimbabwaanse economie, ook al is deze bewering herhaaldelijk ontkracht.

Het was het wanbestuur van het Mugabe-regime en de vernietiging van grootschalige commerciële landbouw die Zimbabwe in een gat hebben geslagen waar het nooit meer uit is gekomen. Mnangagwa heeft een aantal zinvolle hervormingen doorgevoerd, maar Zanu-PF gaat door met het kweken van corruptie en het minachten van de democratie.

Er is een kolossale ontploffing en echt bloed op straat voor nodig voordat de internationale gemeenschap deze verkiezingen zal afkeuren. Als dat niet gebeurt, kunnen ze naar huis gaan omdat ze de kogel hebben ontweken. Maar het probleem zal niet verdwenen zijn. Over vijf jaar zal het hetzelfde verhaal zijn, zo niet veel erger. Hoewel Zimbabwe voorop loopt, bewandelt een groot deel van de SADC-regio hetzelfde duistere pad.

Op enkele belangrijke uitzonderingen na hebben de SADC-leden last van het regeringspartijensyndroom. Dit treft voormalige bevrijdingsbewegingen die in verval raken en niet in staat zijn om nieuwe ideeën te genereren of pluralisme of de natuurlijke evolutie van de politiek te tolereren.

Fikile Mbalula steunt Zanu-PF

ANC secretaris-generaal Fikile Mbalula, die de lijn van Zanu-PF papegaait en Chamisa zelfs een "marionet van Amerika" noemt, heeft de oude vlag van solidariteit met een medebevrijdingsbeweging gehesen. Als Mbalula wil zien hoe "bevrijding" er na 43 jaar uitziet, zou hij eens moeten praten met een zwangere vrouw die een vijandige grens moet trotseren om een ziekenhuis te vinden waar ze kan bevallen. Hij zou zich moeten afvragen waarom minstens een kwart van de bevolking van Zimbabwe naar de buurlanden is gevlucht, terwijl een paar oligarchen met goede connecties, de top van het leger en een handjevol oude blanke Rhodies er nog steeds van smullen.

Pigou zegt dat de "kanker in het hart van de SADC" draait om de politiek van de dominante partij en het "onvermogen om de democratische cultuur te omarmen en verder te gaan dan een obsessie voor controle door de staat. "We zitten als het ware gevangen in dat kader en het is moeilijk te zien hoe we daar ooit uit kunnen breken."

Mugabe-bondgenoot Saviour Kasukuwere strijdt voor hoogste rechtbank in laatste poging om zich kandidaat te stellen voor Zimbabwaanse verkiezingen

De toenmalige minister van Inheems bewustzijn van Zimbabwe, Saviour Kasukuwere, spreekt gasten toe op een Impala Platinum evenement in Harare op 11 januari 2013. (Foto: AFP / Jekesai Njikizana)

Door Frank Chikowore, 02 aug 2023

Saviour Kasukuwere, een voormalige top-luitenant van Robert Mugabe, wijlen president van Zimbabwe, heeft het Hooggerechtshof benaderd in een last-minute poging om zijn uitsluiting van deelname aan de felbevochten algemene verkiezingen van deze maand ongedaan te maken. De verbannen voormalige minister Saviour Kasukuwere heeft het hoogste gerechtshof van Zimbabwe benaderd met het argument dat de uitspraak van het Hooggerechtshof, die zijn uitsluiting van deelname aan de presidentsverkiezingen van 23 augustus bevestigt, ongedaan wil maken.

Kasukuwere's beroep bij het grondwettelijk hof verhoogt de druk op de Zimbabwaanse verkiezingscommissie om zich voor te bereiden op de verkiezingen, aangezien deze gedwongen zal zijn om het drukken van de stembiljetten uit te stellen in afwachting van de uitkomst van het beroep.

De voormalige politieke commissaris van de regerende Zanu-PF partij mocht zich niet kandidaat stellen voor het presidentschap nadat een rechter van het hooggerechtshof het eens was met Zanu-PF activist Lovedale Mangwana die de rechtbank had benaderd met het argument dat Kasukuwere afstand had gedaan van zijn passieve kiesrecht nadat hij langer dan 18 maanden buiten de grenzen van Zimbabwe had verbleven.

In de documenten die Kasukuwere's advocaten bij het constitutionele hof hebben ingediend, stelt de politicus dat zijn grondwettelijke recht om deel te nemen aan de Zimbabwaanse verkiezingen is geschonden. "Ik beweer dat ik als Zimbabwaan die nooit afstand heeft gedaan van zijn verblijfsstatus of staatsburgerschap, niet kan worden uitgesloten van deelname aan een verkiezing waarvoor ik naar behoren ben voorgedragen door de Zimbabwanen. Dat doet ongetwijfeld afbreuk aan mijn rechten als persoon," stond er te lezen.

Kasukuwere, die op het hoogtepunt van de militaire coup die Robert Mugabe tot aftreden dwong, in ballingschap naar Zuid-Afrika werd gestuurd, redeneerde dat de bevestiging van de beslissing van het Hooggerechtshof door het Hooggerechtshof de democratische principes ondermijnde. Het Hooggerechtshof gaf geen redenen voor zijn uitspraak. "Het is verbijsterend hoe het Hooggerechtshof tot de conclusie is gekomen dat ik niet mag deelnemen aan verkiezingen waarbij het volk centraal staat en die nooit door de rechterlijke macht mogen worden gecontroleerd", voegde hij eraan toe.

Burgercoalitie voor Verandering leider Nelson Chamisa tijdens een bijeenkomst in Chipinge, Zimbabwe, in 2018. (Foto: Frank Chikowore)

De laatste stap van Kasukuwere komt kort nadat een andere politieke activist, Jim Kunaka, het Hooggerechtshof had benaderd om de uitspraak van het Hooggerechtshof ongedaan te maken, die volgens hem zijn rechten als burger om een president van zijn keuze te kiezen, schond.

Kasukuwere en andere politieke spelers, met name de belangrijkste oppositiepartij Citizens' Coalition for Change (CCC) onder leiding van Nelson Chamisa, beschuldigen president Emmerson Mnangagwa ervan de rechterlijke macht te gebruiken om tegenstanders in de aanloop naar de verkiezingen uit te schakelen. De rechtbanken hebben 12 CCC- en 87 Movement for Democratic Change-parlements kandidaten uitgesloten van deelname aan de verkiezingen van deze maand, waardoor de regeringspartij een voorsprong heeft in de aanloop naar de verkiezingen.

Kasukuwere heeft sindsdien de voorzitter van de Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika en president Felix Tshisekedi van de Democratische Republiek Congo aangeschreven om het regionale blok op te roepen om te treden tegen Mnangagwa's intimidatietactieken tegen de oppositie in de aanloop naar de verkiezingen. Mnangagwa vertelde journalisten vorige week echter dat Zimbabwaanse rechtbanken onafhankelijk zijn van de uitvoerende macht en voerde aan dat hij geen enkele tegenstander persoonlijk voor de rechter had gedaagd om te vragen om hun uitsluiting van deelname aan de verkiezingen.

Mutasa hekelt ondertekening Patriotic Act die doodstraf omvat

Prominente voorvechter van rechten zegt dat wet een aanvulling is op de sinistere set juridische wapens van de regering tegen critici.

DOOR MARSHALL BWANYA 20:44, 15 JUL 2023

Prominent rechtenverdediger Peter Mutasa vreest dat de Patriotic Act een scherp gereedschap is tegen critici van de regering.

HARARE - De voorzitter van de Crisis in Zimbabwe Coalition (CiZC), Peter Mutasa, heeft de invoering van de Patriotic Act betreurd. Volgens hem zijn er nu onnodig meer overtredingen waarop de

doodstraf staat in het land. Mutasa sprak met ZimLive nadat president Emmerson Mnangagwa deze week de veelbesproken wet in werking had gesteld door ermee in te stemmen.

De voormalige ZCTU-voorzitter zei dat de ondertekening van de Criminal Law Codification and Reform Amendment Bill 2022, beter bekend als de Patriotic Act, onheil betekent voor Zimbabwaanse rechten- en oppositieactivisten die regelmatig het doelwit zijn geweest van vormen van repressie door de staat. De controversiële wet stelt het "opzettelijk schaden van de soevereiniteit en het nationaal belang van Zimbabwe" strafbaar en in de meest extreme omstandigheden kan iemand de doodstraf krijgen als hij voor het misdrijf wordt veroordeeld.

Mutasa, ook een slachtoffer van staatsgeweld, zei dat gezien de over het algemeen bevooroordeelde toepassing van veiligheidswetten door de regering onder leiding van Zanu PF, "iedereen gevaar liep" door de Patriotic Act.

Hij zei dat de wet doorspekt was met "brede en vage" bepalingen die overheidsinstellingen de ruimte gaven om mensenrechten onrechtmatig te beperken. "Dit is een trieste dag voor de Zimbabwanen", zei de prominente mensenrechtenactivist. "Het is een officiële verklaring dat we worden onderdrukt. "Het herinnert iedereen eraan hoe we onafhankelijk werden van de koloniale overheersing, maar er niet in slaagden om vrij te worden van tirannie.

"De regering heeft ons de meest fundamentele grondwettelijke rechten ontnomen, zoals de vrijheid van vereniging, vergadering en meningsuiting. "De bepalingen van deze wet zijn breed en vaag, waardoor politie, aanklagers en rechters de wet hoe dan ook kunnen toepassen."

Door de wet te ondertekenen, negeerde Mnangagwa het luide koor van verontwaardiging tegen een wet waarvan alom wordt gevreesd dat hij kan worden toegevoegd aan de set van scherpe wapens van de staat tegen andersdenkenden, waaronder tegenstanders, mensenrechtenactivisten, journalisten en klokkenluiders. "We maken ons grote zorgen over het feit dat deze wet iets toevoegt aan de overvloed aan overtredingen waarop de doodstraf staat in Zimbabwe," voegde Mutasa eraan toe.

"Onder onze omstandigheden weten we dat deze wet gebruikt zal worden om mensen te vervolgen die gerechtigheid en verantwoording willen van de regering. "Zelfs het inschakelen van VN-instanties en regionale organisaties zoals de SADC wordt nu riskant, omdat je geacht kunt worden een overtreding te hebben begaan door legitiem contact op te nemen met deze organisaties."

Mutasa riep "alle Zimbabwanen op om zich te verenigen en te vechten tegen de onderdrukkende wetten en praktijken van de huidige regering". "We moeten vechten voor herstel en respect van onze vrijheden. "Rechten worden nooit op een presenteerblaadje aangeboden, er moet voor gevochten worden. "We roepen de Zimbabwanen ook op om de verkiezingen te gebruiken om een aantal van deze onrechtvaardigheden recht te zetten", zei hij.